

Bu sergi Bağlamında

Oldukça çelişik düşünce biçimlerini yansıtan sanatsal bir ortamı yaşıyoruz. Yaratı ile yaratılan ortam arasındaki çelişkede özdeşlik var.

Türk toplumu yeni bir yapılanmayla dış dünyaya açılıyor. Ekonomik beklentiler umutları beslerken, kültür ilişkilerinde kapılar aralanıyor. 100 yıllık "Batılılaşma" özlemimizde yeni halkalar gündemde. Vaşington'dan Paris'e, Tokyo'ya uzanan bir kültür politikasının ağırlığı omuzlarımızda. Etkin çevrelerimiz yeni sanat politikaları oluşturuyor. Sanatta dışa açılma çabaları örgütleniyor. Uluslararası ilişkilerde yerimizi alıyoruz. "Sanat temsilcilerimiz"e ulusallık payesi vererek, iç pazarlarda pompalıyoruz. Yapılanlar çağdaşlık adına, yenilik adına.

Sanatımızın çağdaşlık sorunlarını irdelenecek yansız bir eleştiri ortamı özlemimiz: Özgür düşünce tüm karşıtlıkları içinde irdelenmeli; özgün yaratının öğelerini yaşama getirmeli.

Sırtlarını çağdaş kavramlara dayamanın rahatlığı içinde olanlar var. Çağdaş olmak, yenilikten yana olmak başarıların güvencesi... Oysa çağdaşlığın ölçüsü yitirilmiş; yenilik, özgünlük, yaratıcılık adına üretilenler yaşama açılmadan eskiyor. Yeniliğin üretim temposu uluslararası çıkar sarmalında sürekli dalgalanıyor. Yerleşik değerlerin tüm halkaları kopuk. Avant-garde, Avant-garde'a yabancı... Gündümlü değer yargıları yeni yapılanmalara zorluyor. Ekonomik güçlülük ulusal kültür sınırlarını aralıyor.

Türk sanatçısı, çağdaş sanat adı altındaki tüm eğilimlerin çağdaş düşünce boyutları içindeki sorunsalını irdelemek zorunda. Düşüncenin doğru tanımı yaratıda doğru yönlenebilirliği sağlar. Çağdaş yaratı, kimine göre, ileri teknolojinin gerçeğinden kaynaklanmak; kimine göre, toplumdaki dinamik öğeleri harekete geçirmek, yaşam gerçeğini, insan gerçeğini toplumsal boyutta kucaklamaktır. Kimine göre de en ufak bir tutkuyu bireysel planda insanıllaştırmaktır.

Sanatımızın yaşamla bağlantıları sıklaşıyor. Yaşam gerçeğinin anlamını vurgulamak sanatın ortak sorumluluğu. Bireyselden toplumsala, insan ögesinin tüm yansımaları ürüne içtenlik katıyor. Sanat yaratısı insanı insan yapan sevgilere, coşuklara, özlemlere, anılara, düşlere, tepkilere açık. Sanatçı salt biçimsel sorunların kısırcığında aşınmıyor. Özünde insan sevgisi yüklü duyarlı biçimlerde "özgünlük"ün yolu açılmış. "albeni"li bir ortamda kendi doğrularında onurla direniyor sanatçı. Kişilikler büyük boyutlarda tavırlaşmış; sanatın gerçekliğinde ortak öğeler oluşuyor.

Neşet Günel

Bütün dünyadaki temel dönüşümlerin aksine, Türkiye'de resim meraklıları amatörler ve akademik "sağlamcı" olarak anılan çevreler, 1960'larda çoktan tükenmiş bilinen şöyle bir düşünceyle koşullandırılmıştır: Resim ne yapacağını bilmezse figüratif ve doğalcıdır. Bunu aşabilirse soyut, daha da ileri giderse minimalist ya da kavramsal olur.

Oysa post-modernist bir patlamanın yaşandığı 1970'lerden bu yana imge ve hayalgücünün yeniden canlanması, resimde insan figürü ve hümanist içeriğin tek-

rar gündeme gelmesiyle sonuçlanmıştır. Yeni ekspresyonizmin betimleme türü, keyfi ve içgüdüsel bir deformasyona dayandığı için insanla kurduğu ilişki ve hümanizm anlayışı tartışmalıdır.

Bu sergi, ülkemizde keyfi ve amaçsız deformasyonu dışlayan bir figür akımının sergisidir. Dahası, ne "folklörcü" olarak tanımlanabilecek bir tutumu benimseyenler gibi yerelliğin "bizdenlik" ayrımı arkasına sığınır, ne de "yerel avant-garde'cular" gibi Batı sanatının geçmişi yinelemekten başka bir güncelliği olmayan "yenilik akımlarına ayak uydurmaya çalışarak Türkiye'de ilk olmayı amaçlar.

Bu sergi insanı insan kılan evrensel özellikleri ve bunların özel biçimlerini, gene insanın kendi yapısından gelen doğal ifade biçimleriyle temsil etmeyi öngörür. Belirleyici nesnel koşullarıyla birlikte insan eylem ve gerçeğinin özgünce betimlenmesi, resim görsel dilinin tarihsel gelişimini özümsemek kadar anıtsal bir figür anlayışı içinde çalışmayı da gerektirir. Ancak anıtsal bir figür etkinliği çerçevesinde birleşmek demek, figür kavramını natüralist resmin kalıplaşmış bir göstergesi olarak değerlendirmek demek değildir. Tam aksine kişisel düzeyde amaç; resim sanatının temel içeriğini oluşturan figür olgusuna mizahtan drama, bireyselden toplumsala, ifadecilikten anlatımcılığa, gerçekçilikten gerçeküstüçülüğe kadar farklı bakış açıları bağlamında yaklaşmak ve okunabilirliğine rağmen edebi olmayan, hümanist bir resim dili geliştirmektir.

Zaten "sanatın öyküsü" de anıtsal figürün, insanın önceliğini vurgulayan hümanist boyut içinde irdelenişinin tarihinden başka bir şey değildir.

Sanatçılar